

A.B.

Kempton, 1946. I. 15 antradienis, Nr. 12/199/

IŠ VISO PASAULIO

Londono JTO suvažiavime posėdyje vakar buvo darankamas 18-as narys į Tarybą ir Socialinę Tarybą. Kandidatavusios N. Zelandija ir Jugoslavija gavo nepatenkamą kiekį balsų. N. Zelandija vakar atsiėmusi savo kandidatūrą Jugoslavijos naudai. N. Zelandijos min. pirmininkas pareiškė, jog jos išrinkimas į Tarybą būtų jai, karo nuolatini, labai varbus, tačiau vienybė esanti virš visko ir dėl to ji ši šį ryši daranti gardan vienybės. Ši graži N. Zelandijos degtų suvažiavimas pagerbė didelėmis ovacijomis. Tuo būdu į Tarybą išrinkta: Kanada, Prancūzija, Belgija, Kinija, Peru, Čili - 3 metams, D. Britanija, Tar. Rusija, Lenkija, Norvegija, Čekoslovakija, Luba - 2 metams, Ukraina, Graikija, JAV, Kolumbija, Jugoslavija, Libanonas - 1 metams. Lybe pasiūliusi vakar svarstyti žmogaus ir tautų tarsių gerbimo klausimą. Ši pasiūlymą karštai parėmė JAV delegacijos atstovas Vandenberg, tačiau jis pareiškė, kad šis klausimas esąs spėjstinas vėliau. Ukrainos delegacijos pirmininkas Manuleki taip pat siūlęs šį klausimą atidėti. Balsuojant šis klausimas atidėtas vėlesniam laikui. Filipinų delegacija pasiūliusi svarstyti kad būtų suaukta pasaulio opaus konferencija, opaus laisvės reikalams aptarti. Šis klausimas taip pat esąs atidėtas vėlesniam laikui. Popietiniame posėdyje debatų pradėjo JAV užs. reik. min. Byrnes. Savo kalboje jis pabrėžęs, jog JAV remianti JTO ir prisidėsianti savo nuodėdiniu darbu. Pasaulis šis labai daug įpareigojęs tris asmonis, būtent: Churchillį, Rooseveltą ir Staliną. Ši įpareigojimą reikia tęsti ir toliau. JTO atstais priklausanti nuo paremos, kurią duosiančios jai priklausiančios valstybės. Jis iki, kad JTO gyvuos, ji prisivertanti gyvuoti. JTO negresio niekam, neturi jokių asmoniškų interesų. Jo interesai, bet baimė ir įtarinėjimai meta šešėlius pakeliui į taiką. Charta esanti priimta tiek didelių, tiek ir mažų tautų.

Vėliau Brazilijos delegacija pabrėžusi, jog Brazilija prisilimanti vienas JTO atžvilgiu išpareigojimus. Čili delegacija pareiškusi, jog ji tikinti pakloms didžiojo valstybės. P. saugumo Taryba tuo terpunder nesėdžiaujanti. Darba pradėsianti tada, kai atvyksias į Londoną T. Rusijos delegacijos pirmininkas Višinskis ir sugrišias į Paryžių prancūzų delegacijos pirmininkas Bidault. Būsiąs renkamas JTO-generalinis sekretorius, kuriuo galis būti išrinktas, kaip prau. šame, gen. Sisachowaris. /Lnd. I. 14/ Paryžiuje gautas iš trijų didžiųjų valstybių atsekymas į Prancūzijos atodėl Taikos Konferencijos. Atsekymo turinyje kol kas nežinomas. Jsa atsekymo atikina, jog ar mažosios valstybės Taikos Konferencijoje gausis gauti savo reikalus. /Lnd. I. 15/

Bulgarijos opozicinės partijos pareiškusios, jog jų atstovų įėjimas į vyriausybę maža taturėta reikšmės, kadangi vidaus reikalų ir teisingumo ministrijos ir toliau paliknės komunistų rankose. /Lnd. I. 14/

Tar. Rusijos laikraštis "Pravda" talpina straipsnį, kuriame pareiškia, jog Tar. Rusija taip pat, kartu su JAV, D. Britanija ir Prancūzija, norinti dalybauti pasitarimuose dėl Franco režimo. /Lnd. I. 14/

Märnberge vakar buvo kaltinamas adm. Džnitz. /Lnd. I. 14/

Prancūzų mokslininkas Bireu/ v/ yra šio karo metu Kanadoje tyrinėjęs atominę energiją. Jis dabar grįšias į Prancūziją. Yra numatoma pasikeisti moksliniais laimėjimais tarp Kanados ir Prancūzijos /Prž. I. 14/

- Pavyžsaus radijo komentatorius lenkų kalba davė vieno šveicarų korespondento išpūdžius iš savo kelionės po Vokietiją. Asą vokiečiai nenori pripažinti prie savo kaltės. Nürnbergo byla sutinkama labai abejingai. Dabtinis ūkinis sunkumas Vokietijoje borima primesti okupantams. Atrodo, vokiečiai nieko nepasimokė iš savo praeities. Reikia budėti. Ypač budėti Turinčios Prancūzija ir Lenkija. /Prž.I.14/

- Tar. Rusijoje stasistatydinės vidaus reikalų komisaras Berija. Aukšč. Taryboje stasistatydinimą priėmusi. - Berija priklausančios komunistų partijai nuo 1917 metų. Naujuoju vid. reik. komisaru numatoma paskirti Kruglov/?//Ind.

- Spauda sausio 4 d. pranešė: "Diplomatiniai pareigūnai Vašingtone šiaudien pareiškė įsitikinimą, jog JAV ir D. Britanija 1946 m. oficialiai sutiks, kad Lietuva, Latvija, Estija yra Sovietų Sąjungos dalis... Maskvoje konferencijoje išlyginus kelias anglams ir amerikiečiams pripažinti Rumunijos ir Bulgarijos vyriausybes, Baltijos valstybes ir Ispanija pasiūlytą vienintelės Europoje šaly, dėl kurių didieji sąjungininkai nesutaria, kurių pripažinimo klausimas dažnai yra sukėlęs nemalonumą". /Prž.I.14/

- Šveicarai Pabaltijo pasiuntinybių panaikinimą taip argumentuoja: "Federalizacijos Taryba gruodžio 10 d. nutarė nuo sausio 1 d. atšaukti privilegijas šionykščiams Baltijos kraštų diplomatams... Principe tas nutarimas reiškia, kad Šveicarije nebepripažįsta tų valstybių tarptautinės teisės, prasme ir kartu panaikina jų pasiuntinių teises. Motyvai, pastūmėję mūsų užsienio politiką į tą žygį, glūdi bandyme vis labiau sunormalinti mūsų santykius su Rusija, kuri Baltijos valstybes nuo 1939 m. sąjungos sutarties su Vokietija sudarymo laiko savo įtakos sfera. Jau tada Baltijos lių diplomatai buvo išbraukti iš oficialaus Berne akredituotųjų diplomato korpuso narių tarpo, bet egzistavo šešėlyje. Dabar ir tatai formal panaikinama". /Prž.I.14/

- Sąjungininkų įstaigos, kurios sprendžia tretinių likimą, yra nutarusios visus tretinius, nelaukiant galutinio jų krašto sprendimo, įjungti darbus. Kiekviena zona tvarko D.P. likimą sėvarankiškai. Yra jau patvirtinta, kad prancūzai projektuoja D.P. iškelti į Saaro kraštą. Tai bus padaryta iki balandžio mėn. Darbas bus stengiamasi duoti pagal specialybę.

- Papildomai gautomis žiniomis, prancūzai pirmenybę teiksia inžinieriams, technikams, agronomams, gydytojams, kunigams, miškininkams, ūkininkams, kt. Valdininkai ir kiti nepraktiškųjų sričių specialistai turėtų jau dabar rūpintis pramokti kokio nors amato. Į Saaro kraštą lietuviai bus išlaikytami ne vien iš prancūzų valdomosios Vokietijos zonos.

- "Slowo Polskie" 1945 m. Nr. 40 praneša, jog Londone veikia Vidurinės Rytų Europos Federalinis klubas. Jis yra paskelbęs "Laisvojo Tarpjūrio /Intermarium/ Chartą", kuri numato tarp Baltijos ir Viduržemių jūrų esančių tautų federaciją - 160 Mil. gyventojų bloką. Toji konfederacija turėtų apimti albanus, bulgarus, kroatų, graikus, čekus, rumūnus, serbus, slovėkus, slovenus, lenkus, gudus, ukrainiečius, lietuvius, latvius, estus ir vengrus. Šioji charta meta kovos šūkį už Tarpjūrio tautų išlaisvinimą iš sovietų imperializmo įtakos ir skelbia pagrindinius socialinius principus, pagal kuriuos tos tautos turės tvarkytis. /Prž.I.14/

- Kanadiečių laikraštis "Relations" patalpino straipsnį apie lietuvių bėgėlių gyvenimą Vokietijoje. Straipsnio autorius apėmė apie 300 stygėlių su apie 80.000 lietuvių. Jis pasakoja, kad lietuviai išbėgo iš Lietuvos gelbėdami savo gyvybes arba nenorėdami išgyventi antrosios bolševikų okupacijos. Benamių lietuvių skaičius siekia iki 150-250.000. Tai žmonės, kurie neteko savo turto, namų ir tėvynės. "Ir vis dėlto iš 80.000 benamių lietuvių, kuriuos aš aplankiau", rašo korespondentas, "nesuregistravę 10, kurie norėtų grįžti į savo kraštą, kol ten šeiminkauja rusai".

- Kaip žinome, praėjusių metų lapkričio 29-30 ir gruodžio 1 d. d. įvyko Amerikos lietuvių kongresas, kurį sušaukė Amerikos lietuvių taryba. Kongreso dalyvavo visų patriotinių lietuvių organizacijų iš JAV ir Kanados delegacijos.

3
tai. Kongresas įvyko Čikagoje, stipriausioje užsienio lietuvių kolonijoje, Congress Hotelyje. Amerikos Lietuvių Kongresas-tai buvusi užsienio lietuvių patriotų vieningumo didinga demonstracija.

Siame kongrese dalyvavo 702 delegatai. Kongreso šūkis - "Visi kovon dėl Lietuvos laisvės!" Kongresą sveikino visa eilė įtakingų JAV Kongreso narių, gubernatorių ir organizacijų vadovų. Kongresui sveikinimą atsiuntė Mc Cormack, JAV atstovų rūmų demokratų partijos lyderis. Gauta telegrama iš senatoriaus Walsh. Kongresą telegrama sveikino JAV Kongreso atstovai Martin Gorski, Daniel J. Flood ir Gordon. Vienas iš įtakingiausių senatorius Arthur Vandenberg pats sveikino kongreso delegatus. Maryland valstybės gubernatorius O'Connor Ohio valstybės gubernatorius Lausche, Massachusetts gubernatorius Tobin, žymusis respublikonų lyderis Harold Stassen taip pat pasveikinę kongresą telegramomis. Illinois valstybės gubernatorius Dwight H. Green ir Čikagos katalikų arkivyskupas Samuel A. Striton sveikinimo kalbas patys pasakė Kongrese. Taip pat gauta ištisa eilė sveikinimų iš kitose pasaulio vietose gyvenančių lietuvių ir organizacijų. Apie abi okupacijas Lietuvoje dabartinį tremtinių gyvenimą Vokietijoje, jų lūkesčius ir viltis padarė pranešimą paskutinėmis lapkričio dienomis atvykęs į JAV Edvardas Šeibutis, paskutiniu laiku gyvenęs Vokietijoje ir Danijoje. Kongrese buvo aptarta visa eilė bendrų reikalų, suriškų su pačiu kongresu, lietuvių tremtinių būkle ir bendrai visa Lietuvos laisvinimo kova. Kongreso metu surinkta aukų apie 20.000 dolerių. /Apžvalga Nr. 7/

- Tarp Švedijon iš Vokiečių kariuomenės pabėgusių 150-baltų yra 10 lietuvių; būtent: mjr. Pr. Ambražiūnas; kpt. Vldm. Langis, gyd. Vnc. Ženkevičius; vyr. ltn. Jon. Jančys, vyr. ltn. Jst. Plevokas, ltn. Vincas Lengvehis, ltn. S. Vasylius, - vršl. Vaclogelevičius, psk. Sts. Dranseika ir klaipėdietis eil. Pr. Plaškys. Ryšium su jų išdavimu T. Rusijai Švedijos užs. reik. min. Undenas per karštus debatus II-se rūmuose pasakęs pikta pamokslą visiems 30.000 Pabaltijo pabėgėlių, esančių Švedijoje. Jie esą Švedijai "užsieninė našta", o jų pastangos laimėti pasaulio opinijos palankumą savo kraštų nepriklausomybei - "iliuzijų politika". Undenas pareiškė, jog tarp abiejų pasaulinių karų buvę rimtai abejojama dėl Baltijos kraštų ateities, nes jie neparodę ypatingo politinio subrendimo, o savo nepriklausomą gyvenimą užbaigę diktatūromis. Pasisakęs, kad ne Švedų reikales svarstyti Baltijos kraštų tvarkymosi problemą, p. Undenas puse burnos pagyrė jų prijungimą prie SSRS; esą nereikia užmiršti, kad SSRS-e didelis skaičius tautų gyvena šalia viena kitos. Pabaltijo pabėgėliams ministeris patarė "savo pačių labui" grįžti namo ir dalyvauti savo kraštų atstatyme. Undeną tepalaikė vien komunistų atstovas, kuris pabaltijiečius išplūdo fašistais.

Tuo tarpu pabaltijiečiai iš Švedijos dar neišvežti. / /

- Prancūzų savaitraštis "L'essor" š.m. sausio 12 d. išidėjo Europos sienų žemėlapi ir, per visą puslapį, atspausdino tokį užrašą: "Naujieji gaisrai židiniai". Parašė: "23 Europos problemos turi būti išspręstos, jei norima išvengti naujo pasaulinio karo". Žemėlapyje pakraščiuose yra užrašytos tos problemos ir duoti jų paaiškinimai. Tokiomis problemomis yra Pabaltijo kraštai; Benolmas, Lenkijos sienos, Triestas, Dardanelai, Azerbeidžanas ir kt. Apie Pabaltijo kraštus taip pasakyta: "Zemė amžino konfliktų tarp germanizmo, slavų ortodoksų ir katalikiškojo slavizmo. Ši karta, atrodo, Pabaltijo kraštai galutinai bus prijungti prie didžiulio rusų "Hinterland", kuris remiasi į Baltiją. Kai 1940 m. sovietų daliniai užėmė Baltų valstybes, Rooseveltas leido "išaldyti" Baltų kapitalus Amerikoje. 1946 m. sausio 2 d. JAV nusprendė šiuos turtus atblokuoti ir nebeprapažinti diplomatinių baltų atstovų nepriklausomų nuo Maskvos.

Tai yra pagaliau oficialus pripažinimas beveik ir pačios Pabaltijo valstybių aneksijos prie TSRS..."

- Vietoj išvežamų lietuvių ir repatrijuojamų lenkų-Lietuvon gabenami rusai. Vilniuje tokių kolonistų esą 40.000, Kaune 20.000, o taip pat, Šiauliuose, Panevėžy ir kituose miestuose. Į mažesnius miestelius sunkiau įko-

lonizuoti dėl partizanų veiklos. Paleidžiami iš armijos kariai skatina apsigyventi Pabaltijo kraštuose. Jiems duodama čia lengvatų, pavardės duodama lietuviška, dokumentuose įrašomi lietuviais. Taip eiga "lietuvių skaičius. Toks kolonistų "lietuvinimas" turi tikslą parodyti užsieniečiams "lietuvių" liaudies valią, kada bus kokie nors rinkimai. Dauguma ištalgų, dovaujamos rusų, kurių pavardės taip pat sulietuvinotos. Jau didesnė pu liaudies komisarijose "susilietuvinę" rusai. Lietuviai komisarai iškirti kaip nereikalingi. Vaisnora išstumtas ir esąs syntas, Girdzijauskas išstumtas, kalbama apie netolimą toki pat likimą Žiugždos, nors jis labai "stengiasi".

- Tremtinių komisija iš New Yorko pakartotinai kreipėsi į amerikiečius lietuvių neužmiršti Sibiran ištremtųjų lietuvių ir juos galima rūpestingiau remti siuntinėliais. Komisija gavusi iš Sibiro žinių, jog siuntinėliai ypatingai daug reiškia lietuviams tremtinėms, pav., už vieną kelinę paklodę moteris su trimis vaikais išsinuomojo visai žiemai nedidelę pirkelę, o už tris rankšluosčius gavo garą daržą ir galėjo žymiai lengvinti savo vergus. Taip pat ypatingai daug gelbėti ir įvairūs medikamentai.../Apžvalga Nr.1/

VIATOS ŽINIOS

- Šiandien L. Ur-te 19 val. centr. bendr. 30 kamb. kun. V. Paulauskas skaitydamas paskaitą "Nepažįstamasis" atskleidė šeštadienį jau pradedamos organizacijos literatūrinės popietės. Po N. Metų literatūrinių popiečių organizavimo A. Radžiaus perėmė V. Volertas ir P. Stelingis.

- Kaip mums praneša, iš min. Žadeikio Vašingtono gauta telegrama, kuri pareiškia, jog JAV ir D. Britanijos vyriausybės nėra pakeitusios savo nuomonės dėl Pabaltijo valstybių.

- Gauta liūdna žinia, kad prieš Tris Karalius mirė vienas žymiausių Lietuvos gamtininkų /zoologų/ prof. Jurgis Elisonas. Velionis palaidotas šio 9 d. Wiesbadene. A. a. J. Elisonas ypač brangus panevėžiečiams, nes ne vėžys jis yra ilgiausiai pragyvenęs ir dirbęs. Panevėžiečiai rengias parinkti aukų pastatyti laikinam paminklui prie velionies kapo, kol bus įmanoma įvykdyti jo paskutinysis noras - pargabenti jo palaikus tėvynei kuria jis taip brangino.

- Iš patikimų šaltinių gauta žinių, jog arkiv. M. Reikys vienas valdo Vėnės-arkidieceziją, o arkiv. Jalbžkovskis esąs lydoje.

- Buv. Kauno kunigų seminarijos ir V. D. Universiteto teologijos-filosofijos fakulteto profesorius kan. Maškauskas apsigyveno mūsų kolonijoje.

- Šeštadienį ir sekmadienį Tūbingene įvyko lietuvių studentų delegatų važiavimas, kuriuo metu išrinkta nauja, visus ištrėmimo esančius lietuvių studentus apjungianti, atstovybė. Suvažiavime apsparetyta nemažai studentų rūpimų klausimų. Suvažiavime pasireiškė ir neigiamas nusiterimtiškumo. Tokių sunkių metu studentai turėtų rodyti vienybę ir sutartį pavyzdį, o ne varžytis dėl grupinių laimėjimų.

- Vakare įvykusiame Komiteto posėdyje nutarta paskirti VLIK'ui 1500 RM.

- Nuo ryt dienos šoferių kursai perkeliama į c. bendrabučio 37 kamb. Kursų pradžia 18 val.

- Pranešama kolonijos gyventojų žiniomis, kad praėjusį sekmadienį per lietuvių bažnyčioje Studentų Fondui buvo surinkta 615 RM. Raudon. Kryžiaus Komiteto skyrius aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

- Raud. Kryžiaus nariai prašomi užsimeklėti nario mokestį už 1946 metus. Pinigus kasdien priima Raud. Kryžiaus Komiteto sk. išdalininkas prof. J. P. Rokas Komiteto patalpose, Balzstr. 12, 11-12 val.

- Vakare pradėjo budėjimą mūsų kolonijos ugniagesiai. Budėjimo būstinė Vytauto bendr. policijos raštinėje, tel. 21.

"A. B." Dienos Naujienos, Kempton, Rottachstr. 15. Tel. 3211/15. Nr. 12/199